

Lyriek en tragiek van Hieron Pessers

door
Walter Barten

In de eerste helft van de jaren zeventig ontstond er een opleving in de realistische kunst, die met het foto- en relativiserende realisme voor korte tijd zelfs de toon aangaf wat de vernieuwende tendensen betreft. Maar al snel verzandden deze nieuwe realismen in modieuze stilismen, zoals het ongemotiveerd opblazen van details uit de werkelijkheid en het herkauwen van magische trucs uit de vooroorlogse crisisjaren. Nu de aandacht weer meer op andere schilder-kunstige mogelijkheden is gericht, getuigt het op zijn minst van doorzettingsvermogen om de traditie van de realismen trouw te blijven zonder in een reactionaire stellingneming te vervallen. De jonge Amsterdamse kunstenaar Hieron Pessers hoort tot deze uitzonderingen. Tot en met 10 januari stelt hij „veertien lyrische en tragische doeken” ten toon in het Stedelijk Museum (Gasthuiskapel), Oosthaven 9 te Gouda.

Het zijn stuk voor stuk mensvoorstellingen met een portretachtig karakter. Verschillende modellen komen meermalen op dezelfde en/of verschillende schilderijen voor. Hun handelingen en houding ten opzichte van elkaar en de beschouwer zijn echter onpersoonlijk en op een symbolische betekenis gericht. De persoonlijke emotionele verhouding tot liefde, angst en dood van de kunstenaar speelt daarbij de belangrijkste rol. De monumentale composities, zware plasticiteit van de figuren tegen een decorachtige achtergrond, waarin alle details zijn weggelaten, en de gedempte kleuren bevorderen echter een melancholische afstandelijkheid die ook tot uitdrukking komt in vreemdta-ge titels zoals: „Two o'clock and an evil night”, „Das Bild dass ich jage” en „Delitto 'd amore”. Opvallend is de vervreemding die wordt bereikt door personen groter dan normaal voor te stellen, alsof men naar hun beeld op een filmdoek kijkt, een tromp l'oeil effect zoals een schilderij in een schilderij en de ongewone kijkinstelling van de schilder, bijvoorbeeld vanaf een hoogte waarbij de modellen soms op hun kop worden gezien. Meermalen ontstaat de vervreemding door toepassing van spiegeleffecten, waarvan het symmetrische „Me, myself and I” een pakkend voorbeeld is. Geen van deze stilistische

The Follies of a Lady (detail), olieverf/
doek 1978 (foto Tom Haartsen)

kunstgrepen is op zichzelf origineel, maar de overtuigende wijze waarop ze toegepast worden, in verband met de „inhoud” van de voorstelling, bezit een eigen spanning. Dat die literaire inhoud nogal traditioneel romantisch overkomt zou een leeftijdsverschijnsel kunnen zijn.

Musea en galerieën

Het Financieele Dagblad
Kunst kroniek, pag